

11. PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY W RODZINIE

Zgodnie z przepisami ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie przez przemoc w rodzinie należy rozumieć jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą. Na podstawie analizy zjawiska przemocy stwierdzić należy, że na terenie gminy Żelazków zmienia się świadomość społeczna w zakresie zgłaszania przemocy. Osoby dotknięte przemocą częściej informują o tym fakcie instytucje właściwe ze względu na pomoc osobom dotkniętym przemocą. Przemoc domowa występuje we wszystkich grupach społecznych, niezależnie od poziomu wykształcenia czy sytuacji materialnej.

Na terenie Gminy Żelazków podejmowane są działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie. W gminie Żelazków został powołany Zarządzeniem Wójta Gminy Żelazków Nr 21/2011 z dnia 15 lipca 2011 r. zespół interdyscyplinarny. W jego skład wchodzi przedstawiciele Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żelazkowie, Policji, ochrony zdrowia, oświaty, kościoła, sądu, prokuratury. Zadaniem Zespołu jest realizacja działań określonych w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie a także koordynacja działań podmiotów, których przedstawiciele wchodzi w jego skład oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w szczególności poprzez:

diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie, podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku, inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą, rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym, inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie. Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie został przyjęty do realizacji Uchwałą nr VI/51/2015 Rady Gminy Żelazków z dnia 27 kwietnia 2015 r. na lata 2015 - 2020.

Osoby i rodziny zamieszkałe na terenie gminy Żelazków mogą korzystać z pomocy przedstawicieli zespołu interdyscyplinarnego w siedzibie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żelazkowie. Obsługę organizacyjno - techniczną zespołu interdyscyplinarnego zapewnia Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Żelazkowie.

Rodziny, które trafiły do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żelazkowie ze względu na uruchomioną procedurę Niebieskiej Karty przedstawia poniższa tabela.

Tabela 15 .

Rok	2016	2017	2018	2019
Liczba rodzin objętych programem	8	11	31	26
w tym nowych rodzin, które po raz pierwszy pojawiły się w Ośrodku	5	9	17	7
Liczba rodzin z dziećmi objętych programem	5	8	18	12
w tym nowych rodzin z dziećmi	3	6	7	3

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żelazkowie

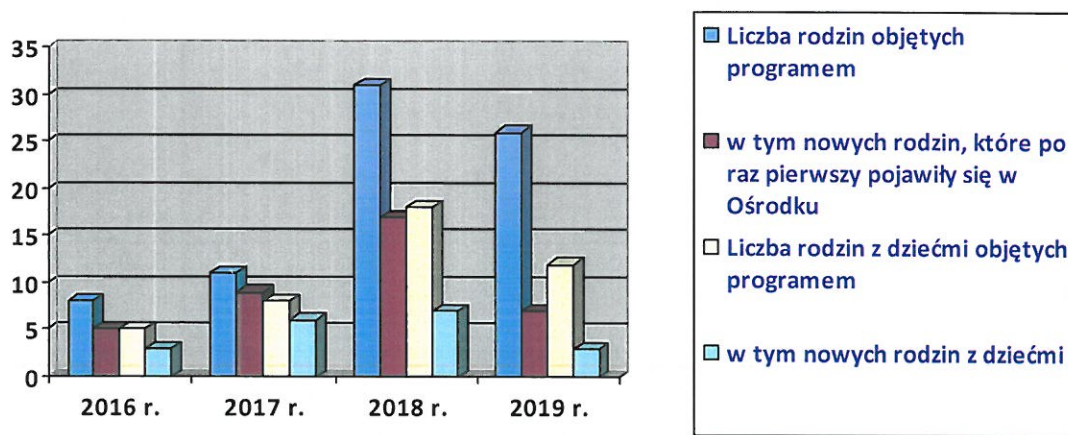
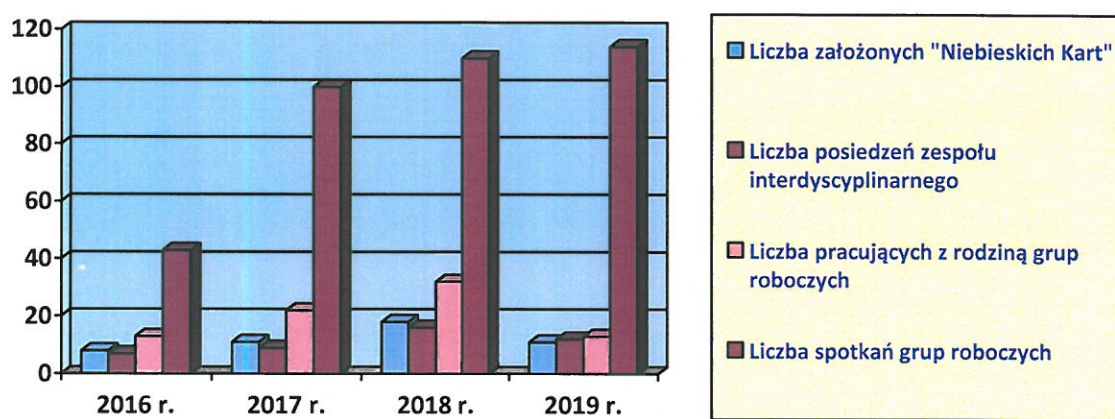

Tabela 16. Realizacja procedury „Niebieskie Karty”

Rok	2016	2017	2018	2019
Liczba założonych „Niebieskich Kart”	8	11	18	11
Liczba posiedzeń zespołu interdyscyplinarnego	7	9	16	12
Liczba pracujących z rodziną grup roboczych	13	22	32	13
Liczba spotkań grup roboczych	43	100	110	114

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żelazkowie

Na podstawie powyższych danych należy stwierdzić niepokojące zjawisko występowania w rodzinach przemocy. Z roku na rok wzrasta liczba zakładanych Niebieskich Kart dot. występowania w rodzinach przemocy.

Do zadań gminy w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie należy m. in. zwiększenie kompetencji zawodowych pracowników służb, instytucji i organizacji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie. W ramach powyższego zadania asystent rodziny, pracownicy socjalni Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żelazkowie oraz członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego, sukcesywnie podnoszą swoje kwalifikacje poprzez uczestnictwo w szkoleniach zawodowych z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Zdobyta wiedza umożliwia zdiagnozowanie problemu w rodzinie oraz udzielenie niezwłocznej i kompleksowej pomocy oraz wsparcia osobom, które doświadczają przemocy jak również podejrzanym o jej stosowanie.

Występowanie przemocy w rodzinie powoduje liczne straty na wielu poziomach życia rodzinnego, stąd zasadnym jest udzielanie kompleksowej informacji. Z uwagi na powyższe członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego oraz pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żelazkowie prowadzą dystrybucję ulotek informacyjnych dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz dostępnych form i punktów udzielających wsparcia dla osób i rodzin, w których istnieje podejrzenie występowania przemocy.

W ulotkach zamieszczone są adresy i numery telefonów instytucji świadczących pomoc na rzecz osób dotkniętych przemocą.

W miesiącu kwietniu 2018 r. w ramach realizacji działań określonych w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2015-2020, przyjętym Uchwałą NR VI/51/2015 Rady Gminy Żelazków z dnia 27 kwietnia 2015 r., Zespół Interdyscyplinarny w Żelazkowie przekazał dyrekcji szkół z terenu gminy Żelazków oraz Zakładowi Podstawowej i Specjalistycznej Opieki Zdrowotnej w Żelazkowie materiały dydaktyczne, przydatne w postępowaniu w przypadku podejrzenia przemocy w rodzinie wobec dziecka.

12. POMOC RODZINIE I DZIECKU

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nałożyła na gminy obowiązek udzielania pomocy rodzinom dysfunkcyjnym z dziećmi. Pomoc ta realizowana jest poprzez działania asystenta rodziny. Adresatami wsparcia asystenta rodziny są rodziny, które mają trudności w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych. Dodatkowo posiadają one wiele innych sprzężonych problemów oraz zazwyczaj długotrwale pozostają w systemie pomocy społecznej. Do wielu problemów tych rodzin, oprócz trudności opiekuńczo - wychowawczych, należą ponadto: problemy z prowadzeniem gospodarstwa domowego, bezrobocie, ubóstwo, nadużywanie alkoholu, przemoc, długotrwała choroba, niepełnosprawność. Praca asystenta powinna (między innymi) przekształcać klientów pod kątem konstruktywnego korzystania z posiadanych umiejętności, zdolności, kwalifikacji. Asystent ułatwia rodzicom wypełnianie ról społecznych aby doprowadzić do osiągnięcia podstawowej stabilizacji życiowej i nie dopuścić do umieszczania dzieci poza rodziną w placówkach lub rodzinach zastępczych. Jeśli dzieci znajdują się w pieczy zastępczej, rolą asystenta są działania na rzecz ich jak najszybszego powrotu do rodziny.

W przypadku powzięcia informacji o rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, kierownik ośrodka pomocy społecznej zleca przeprowadzenie w tej rodzinie rodzinnego wywiadu środowiskowego. Jeżeli rodzinny wywiad środowiskowy potwierdzi występowanie trudności, kierownik ośrodka pomocy społecznej przydziela rodzinie asystenta rodziny. Przy zleceniu asystentowi rodziny pracy z daną rodziną, brany jest pod uwagę głównie zakres pomocy, jaki powinien zostać udzielony danej rodzinie. Z ustawy wynika ponadto, że asystent rodziny powinien swą pracę prowadzić za zgodą i przy aktywnym udziale rodziny oraz pobudzać ją do aktywnego współdziałania. Praca z rodziną powinna być organizowana lub kontynuowana również w sytuacji czasowego

umieszczenia dziecka poza rodziną. Miejszem prowadzenia pracy z rodziną jest miejsce jej zamieszkania lub miejsce przez nią wskazane.

Do funkcji asystenta rodziny zalicza się:

1. funkcję wsparcia psychiczno - emocjonalnego,
2. diagnostyczno - monitorującą,
3. opiekuńczą, doradczą, mediacyjną, wychowawczą,
4. motywującą - aktywizującą,
5. koordynacji działań skierowanych na rodzinę.

Zadania asystenta rodziny szczegółowo określa art. 15 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Asystent rodziny wspiera również rodziny z dziećmi w tak trudnym czasie epidemii choroby COVID -19. Praca asystenta rodziny polega na świadczeniu osobistego wsparcia, zatem sytuacja pandemii wymaga kreatywności i zmiany sposobu wykonywania zadań.

Do głównych zadań asystenta rodziny w sytuacji zagrożenia lub zakażenia koronawirusem SARS-COV-2 należy w szczególności:

- monitorowanie sytuacji rodzin będących pod opieką czy są zdrowe, czy nie powinny skorzystać z konsultacji lekarskiej i czy nie są poddane kwarantannie;
- prowadzenie działań edukacyjnych związanych z zachowaniem zasad higieny wskazanych przez Głównego Inspektora Sanitarnego;
- wsparcie rodzin w kontaktach z instytucjami, przychodniami, szkołami i urzędami;
- udzielanie pomocy w zabezpieczeniu podstawowych potrzeb życiowych, w tym dotyczy to żywności i środków czystości;
- podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin;
- współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny.

Tabela 17. Liczba rodzin i dzieci objętych wsparciem asystenta rodziny w latach 2016 - 2019

ROK	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.
Liczba zatrudnionych asystentów rodziny	1	1	1	1
Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny	18	17	14	15
Liczba dzieci objętych wsparciem asystenta rodziny	38	33	30	35

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żelazkowie

Asystentura rodziny polega na towarzyszeniu rodzinie z dziećmi w poszukiwaniu rozwiązań trudnej sytuacji życiowej z wykorzystaniem mocnych stron członków rodziny, zasobów rodziny, pochodzenia i rodziny dalszej, społeczności lokalnej i zasobów instytucjonalnych. Efektem powinno być odzyskanie przez osoby przyjmujące pomoc kontroli nad własnym życiem, która pozwala im być samodzielnym oraz tak wypełniać role rodzica, aby środowisko rodzinne sprzyjało bezpieczeństwu i rozwojowi dzieci. Prowadzona przez asystenta rodziny praca przyczynia się do poprawy sytuacji materialnej, mieszkaniowej rodzin, załatwiania spraw urzędowych, podjęcia terapii psychologicznej, logopedycznej, znalezienia pracy zarobkowej, utrzymania abstynencji alkoholowej.

Prowadzona przez asystenta rodziny praca spowodowała, że w latach 2016 – 2019 usamodzielniało się 9 rodzin i zakończyło z asystentem rodziny współpracę.

Tabela 18. Rodziny, które zakończyły współpracę z asystentem rodziny

ROK	2016 r.	2017.	2018 r.	2019 r.
Liczba rodzin	2	4	0	3

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żelazkowie

Asystent rodziny spotyka się z rodziną w domu rodzinnym oraz czasem towarzyszy członkom rodziny do instytucji. Asystent rodziny prowadzi dokumentację, planuje z rodziną, co i jak zrobić oraz pisze sprawozdania z wykonanych działań. Współpracuje z innymi pracownikami różnych instytucji pracującymi z rodziną dla dobra całej rodziny, a przede wszystkim, aby dzieci czuły się dobrze i bezpiecznie w rodzinie.

W celu wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych rodzina może zostać również objęta pomocą rodziny wspierającej. Rodzina wspierająca, przy współpracy asystenta rodziny, pomaga rodzinie w opiece i wychowaniu dziecka, prowadzeniu gospodarstwa domowego, kształtowaniu i wypełnianiu podstawowych ról społecznych. Z rodziną wspierającą wójt gminy zawiera umowę, która określa zasady zwrotu kosztów związanych z udzielaniem pomocy. Żadna z rodzin nie była objęta wsparciem rodziny wspierającej.

W przypadkach stwierdzonych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Żelazkowie zaniedbań opieki nad dzieckiem, Ośrodek zawiadamia o powyższym policję i Sąd Rejonowy w Kaliszu Wydział Rodzinny i Nieletnich. Występuje do Sądu o ustanowienie dla rodziny nadzoru kuratora i ściśle z kuratorami współpracuje.

Ponadto dla dobra rodzin występuje także z prośbą do Rodzinnego Ośrodka Diagnostyczno – konsultacyjnego przy Sądzie Rejonowym z wnioskami o badania.

W roku 2016 nadzorem kuratora Sądu Rejonowego w Kaliszu objętych było 10 rodzin, zamieszkałych na terenie gminy Żelazków, w których wychowuje się 24 dzieci, w roku 2017 - 11 rodzin, w których wychowuje się 25 dzieci, w roku 2018 - 13 rodzin w których wychowuje się 29 dzieci, w roku 2019 - 14 rodzin, w których wychowuje się 32 dzieci.

Na terenie gminy Żelazków nie ma Domu Dziecka lub Rodzinnego Domu Dziecka stąd:

- w roku 2016 5 dzieci postanowieniem Sądu zostało umieszczonych w pieczy zastępczej poza gminą Żelazków tj. 4 dzieci przebywało w Rodzinnym Domu Dziecka w Brzezinach i jedno dziecko w Domu Dziecka w Strobowie (powiat skierniewicki, woj., łódzkie),
- w 2017 7 dzieci postanowieniem Sądu zostało umieszczonych w pieczy zastępczej poza gminą Żelazków tj. 4 dzieci przebywało w Rodzinnym Domu Dziecka w Brzezinach, jedno dziecko w Domu Dziecka w Strobowie (powiat skierniewicki, woj., łódzkie), 2 dzieci w Domu Dziecka w Liskowie,
- w 2018 7 dzieci postanowieniem Sądu zostało umieszczonych w pieczy zastępczej poza gminą Żelazków tj. 4 dzieci przebywało w Rodzinnym Domu Dziecka w Brzezinach, jedno dziecko w Domu Dziecka w Strobowie (powiat skierniewicki, woj., łódzkie), 2 dzieci w Domu Dziecka w Liskowie,
- w 2019 5 dzieci postanowieniem Sądu zostało umieszczonych w pieczy zastępczej poza gminą Żelazków tj. 4 dzieci przebywało w Rodzinnym Domu Dziecka w Brzezinach, 1 dziecko w Domu Dziecka w Liskowie,

Na terenie gminy Żelazków funkcjonują także spokrewnione z dzieckiem, niezawodowe i zawodowe rodziny zastępcze.

Tabela 19. Liczba rodzin zastępczych i przebywających w nich dzieci

ROK	Liczba rodzin zastępczych zam. na terenie Gminy Żelazków	Liczba dzieci w rodzinach zastępczych
2016	6	13
2017	5	12
2018	7	13
2019	6	11

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żelazkowie i PCPR w Kaliszu.

W przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi wydatki w wysokości:

- 1) 10 % wydatków na opiekę i wychowanie dziecka - w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 2) 30 % wydatków na opiekę i wychowanie dziecka - w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 3) 50 % wydatków na opiekę i wychowanie dziecka - w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

W przypadku umieszczenia dziecka w placówce opiekuńczo - wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo - terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi wydatki w wysokości:

- 1) 10 % w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
  - 2) 30 % w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
  - 3) 50 % w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej
- średnich miesięcznych wydatków przeznaczonych na utrzymanie dziecka w placówce opiekuńczo - wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo - terapeutycznej albo interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym.

Odpłatność gminy dotyczy dzieci umieszczonych w powyższych placówkach od roku 2012 z chwilą wejścia w życie ustawy. W roku 2016 Ośrodek ponosił koszty odpłatności za pobyt dwojga dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych i jednego dziecka w placówce opiekuńczo - wychowawczej, w roku 2017 za pobyt czworga dzieci w rodzinach zastępczych i trojga dzieci w placówkach opiekuńczo - wychowawczych, w roku 2018 za pobyt 6 dzieci w placówkach opiekuńczo - wychowawczych i 9 dzieci w rodzinach zastępczych.

Ważnym elementem systemu wspierania rodziny jest system stypendialny dla uczniów. Pomoc materialna jest udzielana uczniom w celu zmniejszenia różnic w dostępie do edukacji, umożliwienia pokonywania barier dostępu do edukacji wynikających z trudnej sytuacji materialnej ucznia a także wspierania edukacji wybitnie zdolnym uczniom i studentom kierunków dziennych szkół wyższych w formie stypendium. Stypendium przyznaje się co najmniej jednorazowo i nie ma charakteru socjalnego.

W zakresie profilaktyki wspierającej rodzinę w wypełnianiu funkcji opiekuńczych i wychowawczych w ramach projektu realizowanego przez Gminę Żelazków „Przyszłość mieszkańców priorytetem dla Gminy Żelazków” w Dziennym Domu „Senior” + powstał Klub Rodziny.

Działania Klubu Rodziny mają na celu wspomaganie rodziców i dzieci w budowaniu dobrych relacji rodzinnych, pokazanie różnych możliwości spędzania czasu wolnego, pomocy w wypełnianiu ról rodzicielskich i wspieraniu w sytuacjach kryzysowych. W ramach Klubu Rodziny organizowane są m.in. spotkania w ramach grupy samopomocowej „Kawiarenka wsparcia”, poradnictwo psychologiczne, pomoc prawna, warsztaty rodzinne, zajęcia socjoterapeutyczne dla dzieci, warsztaty szkoleniowe dla rodziców, spotkania „Czas z rodziną”.

W celu zapewnienia bezpieczeństwa dzieciom z terenu gminy Żelazków, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Żelazkowie w ramach świadczonych form pomocy, wprowadził pogotowie pomocy dla dzieci doświadczających przemocy. Pod numerem telefonu przyjmowane są zgłoszenia dotyczące problemów funkcjonowania rodziny, udzielane są porady jak się zachować i kogo powiadomić gdy podejrzewamy, że dziecko w naszym otoczeniu jest krzywdzone.

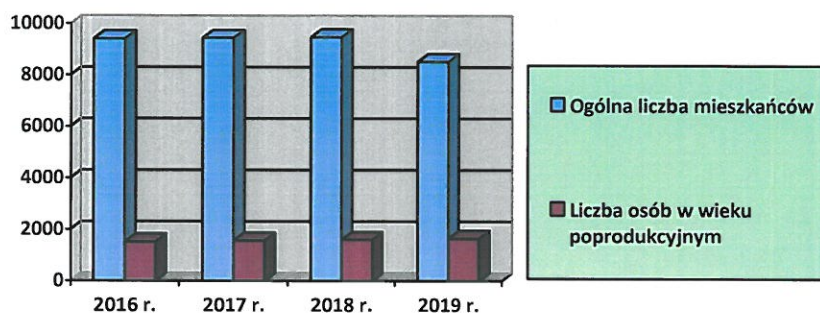
13. SYSTEM POMOCY KIEROWANEJ DO OSÓB STARSZYCH

Starzenie się społeczeństwa przy jednoczesnym wydłużeniu życia ludzi jest obecnie problemem coraz bardziej odczuwanym, zarówno na poziomie krajowym, jak i regionalnym, czy lokalnym. Zapewnienie odpowiedniej opieki oraz zaktywizowanie osób starszych do działania pomimo wieku, to jedne z wielu zadań jakie stoją przed samorządem i organizacjami współpracującymi. Za osoby starsze uważa się na ogół osoby, które przekroczyły granicę wieku emerytalnego. Z danych o sytuacji demograficznej wynika, że aż 17% ogólnej liczby mieszkańców gminy Żelazków to osoby w wieku poprodukcyjnym. Z ogólnej liczby mieszkańców gminy Żelazków w ilości 9519, 1654 osoby to mieszkańcy będący w wieku poprodukcyjnym. Na terenie gminy Żelazków zamieszkują 1123 kobiety w wieku 60 lat i więcej oraz 531 mężczyzn w wieku 65 lat i więcej. Jak pokazują powyższe dane znaczną przewagę w tej populacji stanowią kobiety.

Tabela 20 . Udział osób starszych w strukturze demograficznej gminy Żelazków

ROK	Ogólna liczba mieszkańców	Liczba osób w wieku poprodukcyjnym
2016	9416	1533
2017	9446	1581
2018	9478	1610
2019	9519	1654

Dane z Urzędu Stanu Cywilnego w Żelazkowie

Ludzie starsi wymagają specjalnego zainteresowania, a także szczególnej troski i pomocy nie tylko ze strony rodziny, ale także środowiska lokalnego, organizacji, stowarzyszeń, instytucji pomocy społecznej, władz i całego społeczeństwa. Aby zapewnić ludziom starszym godne warunki życia koniecznym jest prowadzenie prawidłowej polityki społecznej i tworzenie odpowiednich programów, które zagwarantowałyby dostępność do usług zdrowotnych i socjalnych oraz które sprzyjałyby zdrowemu starzeniu się i pogodnemu życiu ludzi starszych.

Kierując się potrzebą integrowania młodego pokolenia z osobami starszymi a zarazem okazywania szacunku dla wieloletniego zaangażowania seniorów jest organizowanie otwartych spotkań mieszkańców gminy z okazji Dnia Babci i Dziadka. Kolejnym działaniem skierowanym na wyrażenie uznania dla osób starszych, które szczycą się długoletnim pożyciem małżeńskim jest uroczystość wręczenia odznaczeń dla par obchodzących 50 jubileusz zawarcia związku małżeńskiego. Na terenie gminy realizuje swoją działalność lokalne Koło Emerytów, Rencistów i Inwalidów Gminy Żelazków, które skupia ok. 70 członków; spotkania Koła odbywają się regularnie raz w miesiącu (w drugi czwartek miesiąca) w Sali OSP w Żelazkowie. Koło organizuje spotkania integracyjne, wycieczki i uroczystości własne, wspiera wzajemnie swoich członków oraz seniorów w aktywnym przeżywaniu starości. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Żelazkowie bierze udział w kampanii „Bezpieczny i Aktywny Senior” osoby starsze, niepełnosprawne uzyskują pełną informację o placówkach zapewniających całodobową opiekę, ponoszenia odpłatności i procedur umieszczenia w domu pomocy społecznej. Tutejszy Ośrodek kieruje osoby do takiego domu, który posiada zezwolenie wojewody i jest zarejestrowany w rejestrze. Osoby które składają wnioski o umieszczenie w domu pomocy społecznej same wyrażają wolę umieszczenia ich w placówce, natomiast w dwóch przypadkach gdy osoba ze względu na swój stan psychiczny nie była zdolna do wyrażenia zgody, skierowaliśmy sprawę do sądu i sąd orzekł o skierowaniu do placówki.

Praca socjalna pracowników socjalnych nakierowana jest na: rozwiązywanie problemów związanych ze starzeniem się, w tym na profilaktykę i uświadomienie problemów związanych z chorobami wieku starczego, procesem starzenia się, łagodzenie konfliktów w rodzinie, egzekwowanie od rodziny poszanowania godności osób starszych, niwelowanie poczucia odrzucenia, wysłuchanie osoby starszej, pomoc w skompletowaniu dokumentów, sporządzeniu pisma, wniosku czy pozwu a także w ubieganiu się o przyznanie świadczeń pieniężnych z Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych. W siedzibie Dziennego Domu Senior+ w Żelazkowie osoby starsze mają możliwość korzystania z bezpłatnych porad prawnych, a także psychologa.

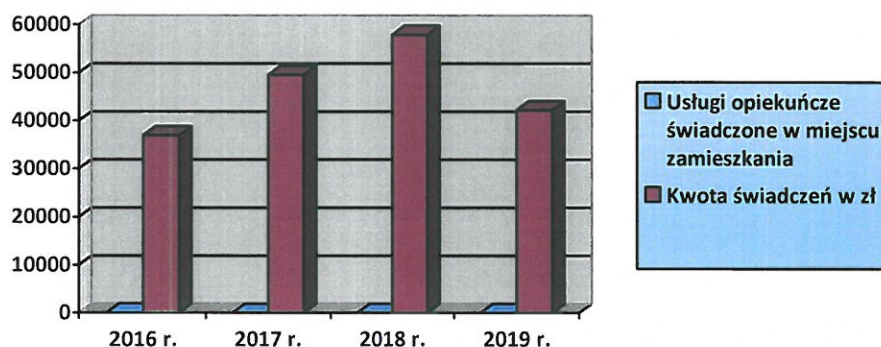
Ponadto Gmina Żelazków współpracuje ze Stowarzyszeniem Aglomeracji Kalisko - Ostrowskiej, które na terenie gminy organizowało warsztaty mające na celu aktywizację osób starszych. Warsztaty prowadzone przez wykwalifikowanych specjalistów dotyczyły następujących dziedzin: polityka senioralna, gminne rady seniorów, konsultacje społeczne dla seniorów, przygotowywanie projektów przez seniorów, aktywizacja seniorów do czynnego i biernego prawa wyborczego. Na zakończenie realizacji projektu dofinansowanego z Rządowego Programu na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych na lata 2014 - 2020 pn. „Aktywni Seniorzy w Metropolii Poznań i w Aglomeracji Kalisko - Ostrowskiej” seniorzy uczestniczyli w konferencji podsumowującej realizację projektu.

Uwzględniając fakt, iż w środowisku lokalnym przebywają osoby, które z uwagi na wiek i stan zdrowia lub z innych powodów potrzebują opieki osób innych, wymagają wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, w ramach swojej działalności Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Żelazkowie zapewnia tymże osobom pomoc w formie usług opiekuńczych świadczonych w miejscu zamieszkania. Jest to forma wspierania osób, które z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagają pomocy innych osób. Głównym celem usług opiekuńczych jest pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, świadczenie opieki higienicznej, lub pielęgnacji zalecanej przez lekarza oraz zapewnienie w miarę możliwości ośrodka pomocy społecznej kontaktów z otoczeniem. Z osobami pełniącymi rolę opiekunów podpisywane są umowy - zlecenia na wykonywanie czynności opiekuńczych. Usługi te świadczone są przez osoby z bliskiego sąsiedztwa osoby wymagającej wsparcia. W sytuacjach, w których w najbliższym otoczeniu osoby potrzebującej pomocy, brak jest możliwości zapewnienia usług opiekuńczych, pomoc jest realizowana przez opiekunki zatrudnione w Oddziale Rejonowym Polskiego Czerwonego Krzyża w Kaliszu na podstawie umowy o usługi zawartej pomiędzy Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Żelazkowie a Oddziałem Rejonowym Polskiego Czerwonego Krzyża w Kaliszu.

Tabela 21. Liczba osób korzystających z usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania w latach 2016 - 2019

Forma wsparcia	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.
Usługi opiekuńcze świadczone w miejscu zamieszkania	11	10	9	7
Kwota świadczeń w zł	36 903	49 572	57 928	42 219

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żelazkowie

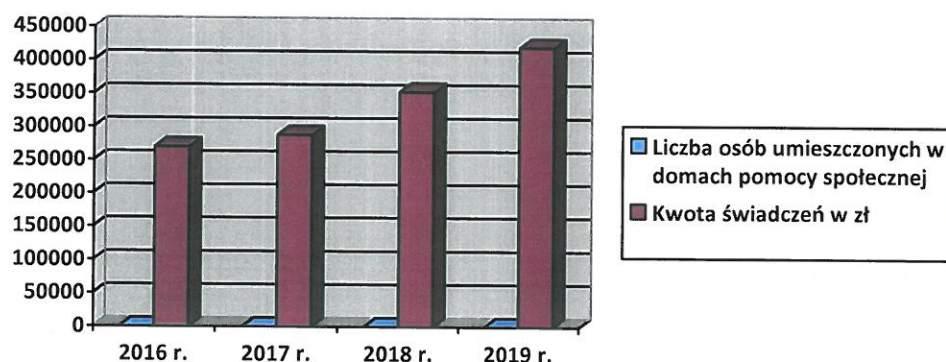
Na podstawie danych będących w dyspozycji tutaj. Ośrodka stwierdza się, iż liczba osób w wieku starszym wymagających tej formy wsparcia utrzymuje się na zbliżonym poziomie.

Zdarza się jednak i tak, że osoby starsze są całkowicie niezdolne do samodzielnego funkcjonowania w środowisku, wymagają całodobowej opieki osób innych, są osobami samotnymi bądź posiadają rodzinę, ale ta nie zapewnia im pomocy i opieki, wówczas na wyraźną prośbę osoby zainteresowanej umieszcza się ją w domu pomocy społecznej odpowiedniego typu. Tabela poniżej przedstawia liczbę osób przebywających w domach pomocy społecznej w latach 2016 - 2019.

Tabela 22. Liczba osób przebywających w domach pomocy społecznej w latach 2016 - 2019.

Forma wsparcia	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.
Liczba osób umieszczonych w domach pomocy społecznej	14	12	14	13
Kwota świadczeń w zł	270 264	288 160	353 025	419 786

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żelazkowie

Sytuacja ludzi starszych jest złożona i uwarunkowana takimi czynnikami jak pogorszenie stanu zdrowia, opieka zdrowotna, zanik tradycji międzypokoleniowych, przemiany kulturowe, niekorzystne warunki życia i pogorszenie sytuacji materialnej. Towarzyszy temu brak aktywności społecznej, osamotnienie, izolacja, nieporadność życiowa.

Stereotypy funkcjonujące w świadomości doprowadzają do dyskryminacji osób starszych, a kwestia ich wsparcia jest zazwyczaj adresowana do rodzin. Jednak nie tylko rodzina znajduje się w otoczeniu seniorów, również środowisko lokalne, instytucje, w tym również władze gminy. Wsparcie społeczne, aktywizacja seniorów, przełamywanie stereotypów dotyczących osób starszych winny stać się priorytetem, mającym na celu poprawę poziomu życia seniorów, a równocześnie zmianę sposobu ich postrzegania przez środowisko.

Priorytetowym zadaniem jest więc stworzenie seniorom najbardziej optymalnych warunków sprzyjających godnemu życiu, ale także integracji społecznej, podejmowanie działań zapobiegających wyobcowania osób starszych oraz umożliwienie im funkcjonowania w środowisku zamieszkania, zwiększenie ich aktywności życiowej oraz podniesienie świadomości społecznej dotyczące wartości płynących z doświadczenia życiowego ludzi w wieku starszym.

Ważną rolę w systemie opieki dziennej dla seniorów pełni Dzienny Dom Senior + w Żelazkowie czyli miejsce spotkań dla seniorów. Usytuowany w zabytkowym parku, nowoczesny budynek dostosowany jest do potrzeb i możliwości osób starszych. Dzienny Dom Senior + gwarantuje nie tylko kompleksowe wsparcie, ale także zapewnia dzienny pobyt w otoczeniu ciszy i przyrody. Działalność bieżąca dziennego Domu Senior+ polega na realizacji podstawowych usług mających na celu udzielanie pomocy w czynnościach dnia codziennego, na zapewnieniu minimum jednego posiłku oraz innych usług wspomagających, dostosowanych do potrzeb seniorów. Podstawowy zakres usług świadczonych przez Dzienny Dom Senior + obejmuje w szczególności:

- socjalne, w tym posiłek,
- edukacyjne,
- kulturalno - oświatowe,
- aktywności ruchowej lub kinezyterapii,
- sportowo - rekreacyjne,
- aktywizujące społecznie,
- terapii zajęciowej.

Dzienny Dom Senior+ w Żelazkowie zapewnia 8 - godzinną ofertę usług w dniach od poniedziałku do piątku. Takie placówki są szczególnie ważne dla osób samotnych - dzięki nim mają możliwość spędzenia czasu w miłym towarzystwie. Konieczność dalszego udzielania wsparcia osobom starszym wynika z coraz bardziej zauważalnych i postępujących procesów demograficznych, prowadzących do starzenia się społeczeństwa.

14. SYTUACJA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Niepełnosprawność, zgodnie z ustawą o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych oznacza trwałą lub okresową niezdolność do wypełniania ról społecznych z powodu stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu, w szczególności powodującą niezdolność do pracy.

Osoby niepełnosprawne istnieją we wszystkich częściach świata i we wszystkich warstwach społecznych. Ich liczba na całym świecie jest duża i wciąż rośnie. Zarówno przyczyny jak i skutki niepełnosprawności są zróżnicowane. Problem niepełnosprawności przestaje być w społeczeństwie swoistym „tabu”, przestaje być wstydliwą częścią związaną ze schematem idealnego społeczeństwa. Niepełnosprawność przestaje być postrzegana jako problem społeczny do rozwiązania a zaczyna funkcjonować jako obszar wielu skorelowanych działań oraz inicjatyw mających na celu przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu szerokiej grupy osób z niepełnosprawnością. Niepełnosprawność jest zjawiskiem, które dotyka nie tylko ludzi starszych, pojawia się często w życiu ludzi młodych, nie wyłączając i nie oszczędzając osób najmłodszych, stąd też kwestia ta powinna być dostrzegana przez każdego człowieka bez względu na wiek, płeć i status społeczny. Zadania na rzecz osób niepełnosprawnych wykonuje z mocy ustawy administracja rządowa i samorządowa. Zadania na rzecz osób niepełnosprawnych realizują również organizacje pozarządowe zrzeszające osoby niepełnosprawne lub działające na ich rzecz.

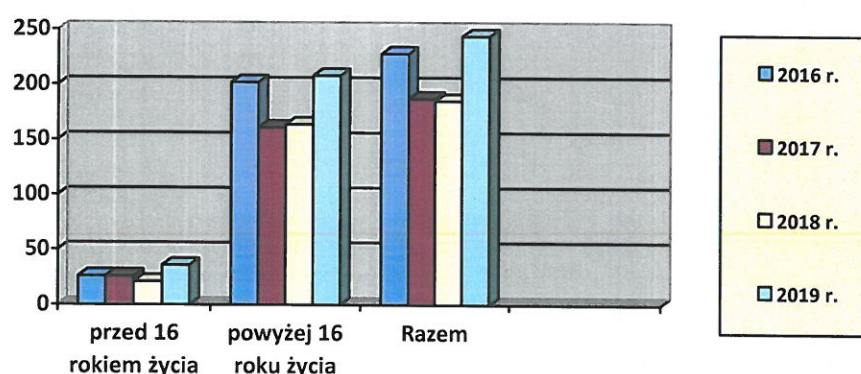
Wśród świadczeń, na które mogą liczyć dzieci i osoby niepełnosprawne oraz ich rodziny i opiekunowie, należy wymienić m.in. dodatek do świadczenia rodzinnego z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka, zasiłek pielęgnacyjny, specjalny zasiłek opiekuńczy, świadczenie pielęgnacyjne, oraz z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych dofinansowanie udziału w turnusie rehabilitacyjnym oraz dofinansowanie zakupu sprzętu rehabilitacyjnego, ortopedycznego i środków pomocniczych. W dniu 4 listopada 2016 roku Sejm uchwalił ustawę o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”. Celem ustawy jest uregulowanie w sposób kompleksowy wsparcia dla kobiet w ciąży i rodzin, ze szczególnym uwzględnieniem kobiet w ciąży powikłanej oraz w sytuacji niepowodzeń położniczych, a także dzieci, u których zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą ich życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu. Na podstawie ww. ustawy opracowany został program kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem”.

Dane poniżej przedstawiają liczbę orzeczeń o niepełnosprawności wydanych przez Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Kaliszu w okresie 2016 – 2019. Orzeczenia wydawane są bezterminowo, na czas określony lub do ukończenia 16 roku życia. Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności wydaje orzeczenia do celów pozarentowych.

Tabela 23. Orzeczenia o niepełnosprawności wydane przez PZON w Kaliszu w latach 2016 - 2019.

Rok	Orzeczenia o niepełnosprawności wydane przez PZON		
	przed 16 rokiem życia	powyżej 16 roku życia	Razem
2016	26	202	228
2017	26	161	187
2018	21	164	185
2019	36	208	244

Na podstawie danych z PZON

Lista symboli przyczyn niepełnosprawności:

1. 01 - U - upośledzenie umysłowe,
2. 02 - P - choroby psychiczne,
3. 03 - L - zaburzenia głosu, mowy, choroby wzroku,
4. 04 - O - choroby narządu wzroku,
5. 05 - R - upośledzenie narządu ruchu,
6. 06 - E - epilepsja,
7. 07 - S - choroby układu oddechowego i krążenia,
8. 08 - T - choroby układu pokarmowego,
9. 09 - M - choroby układu moczowo - płciowego,
10. 10 - N - choroby neurologiczne,
11. 11 - I - inne schorzenia,
12. 12- C - całościowe zaburzenia rozwojowe.

Tabela 24. Orzeczenia o niepełnosprawności wydane przez PZON w Kaliszu w latach 2016 - 2019 z uwzględnieniem symbolu przyczyny niepełnosprawności

Orzeczenia o niepełnosprawności wydane przez PZON w Kaliszu z uwzględnieniem symbolu przyczyny niepełnosprawności												
Lata	przez 16 rokiem życia				powyżej 16 roku życia				Razem			
	2016	2017	2018	2019	2016	2017	2018	2019	2016	2017	2018	2019
01-U	1	4	2	4	7	6	3	5	8	10	5	9
02-P	0	1	1	2	19	18	15	17	19	19	16	19
03-L	3	1	1	3	7	9	8	9	10	10	9	12
04-O	1	3	2	3	5	2	3	5	6	5	5	8
05-R	1	1	0	4	65	41	54	68	66	42	54	72
06-E	0	2	1	3	4	5	7	4	4	7	8	7
07-S	3	3	2	2	35	25	17	28	38	28	19	30
08-T	0	1	1	0	5	3	6	7	5	4	7	7
09-M	3	2	3	1	3	2	2	1	6	4	5	2
10-N	5	3	4	4	24	19	18	35	29	22	22	39
11-I	7	4	3	7	28	31	31	28	35	35	34	35
12-C	2	1	1	3	0	0	0	1	2	1	1	4
Ogółem	26	26	21	36	202	161	164	208	228	187	185	244

Na podstawie danych z PZON

15. SYSTEM ŚWIADCZEŃ RODZINNYCH, FUNDUSZU ALIMENTACYJNEGO, ŚWIADCZENIA WYCHOWAWCZEGO, DOBRY START UDZIELANYCH PRZEZ GMINNY OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ W ŻELAZKOWIE

Ważnym elementem systemu wspierającego rodzinę w środowisku lokalnym jest system świadczeń rodzinnych, funduszu alimentacyjnego, świadczenia wychowawczego, świadczenia dobry start.

Zadania jakie wykonuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w zakresie świadczeń rodzinnych, to: przyznawanie zasiłków rodzinnych i dodatków do zasiłków rodzinnych, przyznawanie i wypłacanie świadczeń opiekuńczych oraz sporządzanie sprawozdań w terminach zgodnych z zaleceniami jednostek nadrzędnych. Katalog świadczeń rodzinnych jest szeroki, a prawo do poszczególnych świadczeń uzależnione jest od spełnienia przez osobę i jej rodzinę określonych w ustawie warunków. Jest to system bezzwrotnych świadczeń pieniężnych finansowanych ze środków budżetu państwa, przeznaczonych dla rodzin z dziećmi. Zasiłek rodzinny przysługuje, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę albo dochód osoby uczącej się nie przekracza kwoty 674,00 zł. W przypadku, gdy członkiem rodziny jest dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o umiarkowanym albo o znacznym stopniu niepełnosprawności, zasiłek rodzinny przysługuje, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę albo dochód osoby uczącej się nie przekracza kwoty 764,00 zł.

Świadczeniami rodzinnymi są:

1. zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego;
2. świadczenia opiekuńcze: zasiłek pielęgnacyjny, specjalny zasiłek opiekuńczy oraz świadczenie pielęgnacyjne;
3. zapomoga wypłaca przez gminy, na podstawie art. 22a;
4. jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka.

Dane szczegółowe w tym zakresie za lata 2016 - 2019 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 25. Świadczenia rodzinne wypłacane w latach 2016 - 2019

Rodzaj świadczenia	Liczba wypłaconych świadczeń			
	2016r.	2017r.	2018r.	2019r.
Zasiłek rodzinny	9 141	9 335	8 670	8 044
Dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu urodzenia dziecka	56	48	29	24
Dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	249	242	207	195
Dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu samotnego wychowywania dziecka	253	200	208	177
Dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	989	1026	874	869
Dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	281	278	281	285
Dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	629	864	913	1009
Dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu podjęcia przez dziecko nauki poza miejscem zamieszkania	1 228	1 284	1231	1120
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	98	88	81	76
Świadczenie pielęgnacyjne	332	331	332	355
Specjalny zasiłek opiekuńczy	67	76	80	65
Zasiłek pielęgnacyjny	1 961	2047	2 043	2 161
Kwota ogółem	2 504 891,52	2 670 757,52	2 446 135,70	2 491 042,87

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żelazkowie

Najczęściej wypłacano zasiłek rodziny, który służy częściowemu pokryciu wydatków na utrzymanie dziecka. Istotną formę wsparcia stanowił też zasiłek pielęgnacyjny, który służy częściowemu pokryciu wydatków wynikających z konieczności zapewnienia osobie niepełnosprawnej opieki i pomocy innej osoby w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji.

Do często przyznawanych świadczeń należały dodatki do zasiłku rodzinnego z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej i podjęcia przez dziecko nauki poza miejscem zamieszkania. Z powyższego zestawienia ponadto wynika, że w roku 2019 odnotowano spadek liczby rodzin korzystających z zasiłku rodzinnego. Można stwierdzić, że jest to związane z niskim progiem dochodowym uprawniającym do tego świadczenia, corocznym wzrostem kwoty najniższego wynagrodzenia za pracę oraz migracją ludności poza granice kraju.

Na zbliżonym poziomie utrzymuje się liczba świadczeń pielęgnacyjnych, które przysługują rodzicom, jeżeli nie podejmują lub rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki i pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współdziałania na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji.

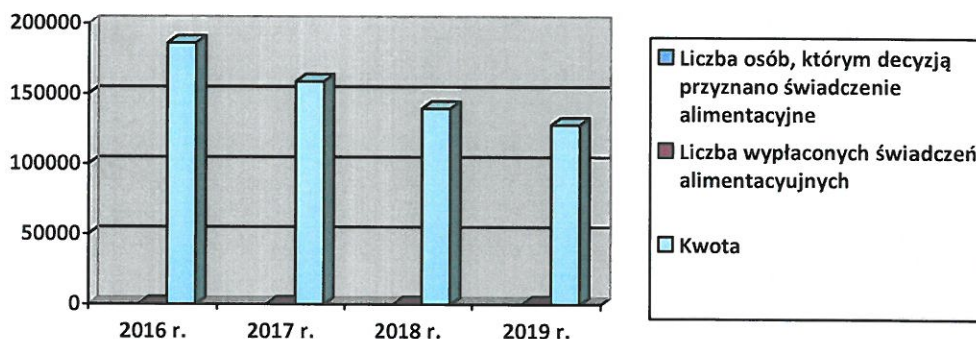
Kolejną formę wsparcia świadczoną rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej z powodu niemożności wyegzekwowania alimentów stanowiły świadczenia z funduszu alimentacyjnego.

Świadczenia alimentacyjne wypłacane w latach 2016 – 2019 przedstawia poniższa tabel

Tabela 26. Świadczenia alimentacyjne wypłacane w latach 2016 - 2019

ROK	2016	2017	2018	2019
Liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenie alimentacyjne	37 rodzin (w tym 47 dzieci)	31 (w tym 39 dzieci)	30 (w tym 37 dzieci)	24 (w tym 29 dzieci)
Liczba wypłaconych świadczeń alimentacyjnych	468	398	340	298
Kwota	186 300,00	158 800,00	139 650,00	128 200,00

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żelazkowie

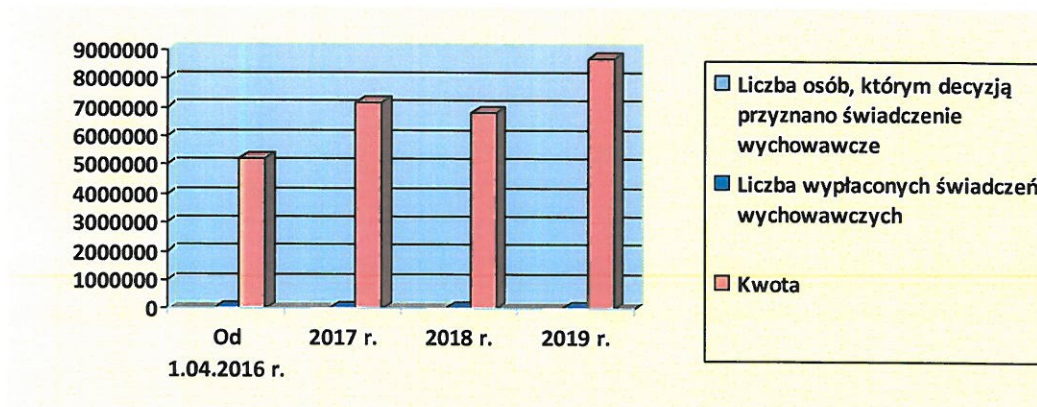
Liczba przyznanych świadczeń alimentacyjnych w latach 2016 - 2019 utrzymuje się na zbliżonym poziomie.

Z myślą o poprawie sytuacji materialnej polskich rodzin oraz stworzeniu warunków ułatwiających podejmowanie decyzji o powiększeniu rodziny 1 kwietnia 2016 r. został wprowadzony program „Rodzina 500+”. Program „Rodzina 500+” to 500 zł miesięcznie na każde dziecko niezależnie od dochodu. Świadczenie wychowawcze nie jest liczone do dochodu przy ustalaniu prawa do świadczeń z innych systemów wsparcia i nie jest opodatkowane. Świadczenia wychowawcze wypłacane w latach 2016 - 2019 przedstawia poniższa tabela

Tabela 27. Świadczenia wychowawcze wypłacone w latach 2016 - 2019

ROK	Od 1.04.2016	2017	2018	2019
Liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenie wychowawcze	806 rodzin (w tym 1243 dzieci)	880 rodzin (w tym 1323 dzieci)	855 (w tym 1291 dzieci)	1177 (w tym 1868 dzieci)
Liczba wypłaconych świadczeń wychowawczych	10 536	14 360	13 732	17 492
Kwota	5 250 103,10	7 160 240,80	6 846 702,80	8 706 383,28

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żelazkowie

Liczba przyznanych świadczeń wychowawczych w roku 2019 znacznie wzrosła w stosunku do lat poprzednich. Jest to spowodowane tym, że od 1 lipca 2019 r. przy przyznawaniu świadczenia wychowawczego na pierwsze dziecko zlikwidowano kryterium dochodowe.

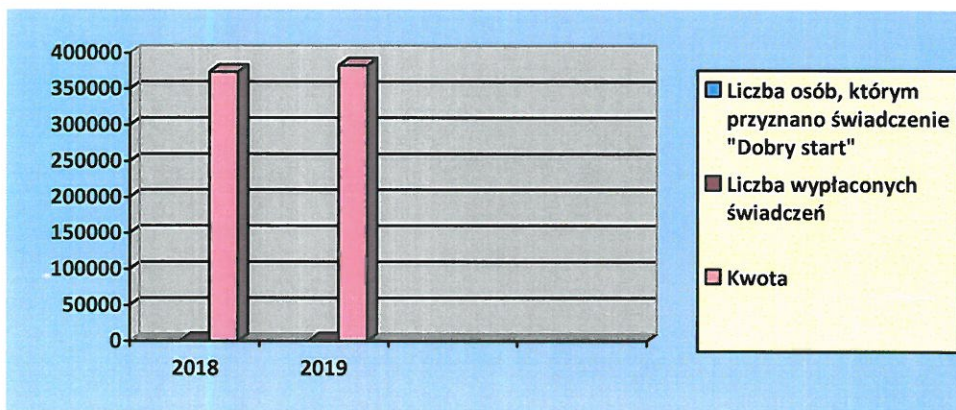
W roku 2016 po uchwaleniu ustawy o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin został wprowadzony program „Za życiem”. Jest to kompleksowa oferta wsparcia dla rodzin wychowujących niepełnosprawne dzieci. W ramach programu „Za życiem” przewidziano dodatkowe jednorazowe świadczenie w wysokości 4 tysięcy złotych. Przysługuje ono rodzinie w przypadku narodzin dziecka z ciężkim i nieodwracalnym upośledzeniem albo nieuleczalną chorobą zagrażającą jego życiu. W wyniku uchwalenia ustawy o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin oraz programu kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem” nowe uprawnienia zyskali asystenci rodziny. Stali się oni odpowiedzialni za koordynację poradnictwa dla kobiet w ciąży i po urodzeniu dziecka z ciężkim i nieodwracalnym upośledzeniem albo nieuleczalną chorobą zagrażającą życiu, jak również dla rodzin tych kobiet. W roku 2016 i 2017 żadna rodzina z terenu gminy Żelazków nie zwróciła się z wnioskiem o przyznanie świadczenia w wysokości 4 tysięcy złotych, w roku 2018 i 2019 jednej rodzinie zarówno w roku 2018 i 2019 wypłacono powyższe świadczenie.

Z dniem 1 czerwca 2018 r. wszedł w życie nowy rządowy program wsparcia rodzin z dziećmi w ponoszeniu wydatków związanych z rozpoczęciem roku szkolnego „Dobry start” - to 300 zł jednorazowego wsparcia dla wszystkich uczniów rozpoczynających rok szkolny.

Tabela 28. Świadczenia „Dobry start” wypłacone w latach 2018 - 2019

ROK	2018	2019
Liczba osób, którym przyznano świadczenie „Dobry start”	847 (w tym 1205 dzieci)	876 (w tym 1236 dzieci)
Liczba wypłaconych świadczeń	1205	1236
Kwota	373 463,84	382 980,94

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żelazkowie

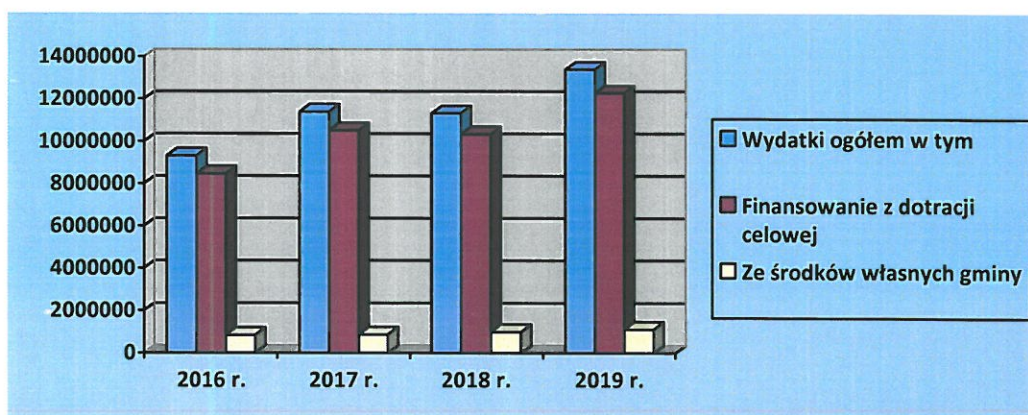
Na podstawie powyższych danych stwierdza się, iż liczba osób którym przyznano świadczenie dobry start w roku 2019 uległa zwiększeniu w stosunku do roku 2018 o 29 osób a 31 dzieci.

Środki finansowe na wydatki w pomocy społecznej i innych obszarach polityki społecznej w budżecie jednostki samorządu terytorialnego (zadania własne i zadania zlecone) w poszczególnych latach przedstawia poniższa tabela:

Tabela 29. Wydatki w dziale 852 i 855 w poszczególnych latach przedstawia poniższa tabela:

ROK	2016	2017	2018	2019
Wydatki ogółem	9 317 721,50	11 382 955,82	11 320 479,57	13 391 669,46
w tym				
finansowane z dotacji celowej	8 472 294,95	10 510 141,08	10 329 246,86	12 274 095,51
ze środków własnych gminy	845 426,55	872 814,74	991 232,71	1 117 573,95

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żelazkowie

Poziom wydatków w stosunku do roku 2016 znacznie wzrasta. Jest to spowodowane wprowadzeniem nowych świadczeń jak: świadczenie wychowawcze, rządowy program Dobry Start. Najwięcej środków finansowych jest wydatkowanych na następujące pozycje budżetowe: świadczenie wychowawcze, świadczenia rodzinne i rządowy program Dobry Start.

III. CZĘŚĆ PROGRAMOWA

1. CELE STRATEGICZNE I OPERACYJNE, KIERUNKI DZIAŁAŃ, PROGNOZA ZMIAN

Cel strategiczny 1.:

Przeciwdziałanie ubóstwu, bezrobociu i bezdomności oraz zapobieganie ich skutkom.

Cele operacyjne:

1. Zapewnienie osobom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej bezpieczeństwa socjalnego.
2. Pomoc osobom bezrobotnym i poszukującym pracy.
3. Wspieranie osób bezdomnych i zagrożonych bezdomnością.

Kierunki działań do celu operacyjnego 1:

1. Udzielanie przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Żelazkowie pomocy materialnej i rzeczowej oraz posiłku osobom będącym w trudnej sytuacji materialnej.
2. Pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez prace socjalną,
3. Zabezpieczenie potrzeb bytowych dzieci z rodzin mających trudną sytuację bytową m.in. poprzez organizowanie dożywiania w szkołach, wypoczynku, wyposażenia w podręczniki, pomoce szkolne oraz dostępu do alternatywnych form spędzania czasu wolnego.
4. Rozwój zasobów mieszkań socjalnych i komunalnych.
5. Rozwijanie współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz z Kościołem na rzecz osób wymagających wsparcia.

Kierunki działań do celu operacyjnego 2:

1. Praca socjalna rozumiana jako aktywna działalność zawodowa pracowników socjalnych na rzecz osób i rodzin zagrożonych lub dotkniętych bezrobociem poprzez:

- a) aktywizację klientów Ośrodka do poszukiwania pracy,
  - b) udzielanie pomocy w poszukiwaniu ofert pracy,
  - c) kształtowanie prawidłowego wzorca funkcjonowania społecznego,
  - d) zawieranie kontraktów socjalnych określających cele i zadania, będących umową między klientem pomocy społecznej a pracownikiem socjalnym.
2. Udzielanie osobom i rodzinom dotkniętym bezrobociem wsparcia w formie finansowej, rzeczowej.
  3. Współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy, informacji o szkoleniach, przygotowaniu zawodowym dorosłych oraz stażach.
  4. Podejmowanie działań mających na celu pozyskiwanie inwestorów mogących stworzyć nowe miejsca pracy.

Kierunki działań do celu operacyjnego 3:

1. Prowadzenie pracy socjalnej z osobami zagrożonymi i dotkniętymi bezdomnością.
2. Zapewnienie schronienia osobom bezdomnym.
3. Udzielanie pomocy finansowej i rzeczowej osobom zagrożonym i dotkniętym bezdomnością, zapewnienie im dostępu do poradnictwa specjalistycznego.
4. Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób bezdomnych.
5. Prowadzenie działań informacyjnych dla osób bezdomnych o miejscach gdzie mogą uzyskać pomoc.

Czas realizacji działań:

Działania ciągłe w latach: 2021 - 2030

Podmioty odpowiedzialne za realizację działań:

1. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Żelazkowie, Urząd Gminy w Żelazkowie, placówki oświatowe, placówki kultury, świetlice środowiskowe, organizacje pozarządowe.

Partnerzy w realizacji działań:

Powiatowy Urząd Pracy w Kaliszu, schroniska, noclegownie spoza gminy, organizacje pozarządowe, Kościoły, społeczność lokalna.

Źródła finansowania działań:

Budżet samorządowy i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze organizacji pozarządowych, inne programy.

Wskaźniki monitoringowe:

- rodziny i przebywające w nich osoby objęte pomocą społeczną,
- typy rodzin objętych pomocą społeczną,
- najczęstsze powody przyznania pomocy społecznej,
- liczba dzieci i osób korzystających z posiłku,
- skala bezrobocia w gminie Żelazków,
- liczba osób bezrobotnych korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej spośród ogółu pozostających bez pracy mieszkańców gminy,
- zasoby mieszkaniowe w gminie Żelazków,
- liczba przyznanych dodatków mieszkaniowych w gminie Żelazków,
- liczba przyznanych dodatków energetycznych w gminie Żelazków.

Prognoza zmian:

1. Zmniejszenie ilości osób i rodzin dotkniętych bezrobociem.
2. Zwiększenie aktywizacji zawodowej osób niepracujących, w szczególności długotrwale bezrobotnych.
3. Wzmocnienie efektywności partnerskich działań instytucji pomocy społecznej, rynku pracy oraz organizacji pozarządowych działających na rzecz łagodzenia bezrobocia.
4. Poprawa funkcjonowania osób bezdomnych dzięki przywracaniu im zdolności do pełnienia ról społecznych w ramach reintegracji społecznej i zawodowej.

Cel strategiczny 2.:

Wspieranie rodzin, wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży, przeciwdziałanie uzależnieniom, przemocy oraz zaspokajanie potrzeb mieszkańców w zakresie ochrony zdrowia

Cele operacyjne:

1. Wzmacnianie rodzin, podnoszenie poziomu ich funkcjonowania oraz pomoc dzieciom i młodzieży w kształceniu i wszechstronnym rozwoju.
2. Wsparcie osób i rodzin dotkniętych problemami uzależnień i przemocy w rodzinie.
3. Zaspokajanie potrzeb mieszkańców w zakresie ochrony zdrowia.

Kierunki działań do celu operacyjnego 1:

1. Promowanie wartości rodziny poprzez:

- Środowiskowe spotkania rodzin organizowane przez instytucje kulturalne, sportowe, oświatowe i kościelne.
- Wzmacnianie i zacieśnienie więzi rodzinnych poprzez wymianę doświadczeń międzypokoleniowych.
- Promocję form aktywnego spędzania czasu wolnego przez dzieci, młodzież, osoby dorosłe, starsze m.in. poprzez wspieranie różnego rodzaju imprez kulturalnych, sportowo - rekreacyjnych, zabaw integracyjnych, zajęć sportowych, wycieczek, rajdów rowerowych.
- Inicjowanie kampanii promocyjnych mających na celu wzmocnienie wartości rodziny.
- Prowadzenie działalności edukacyjnej w zakresie włączania rodzin w życie publiczne.
- Wspomaganie rodziców i dzieci w budowaniu dobrych relacji rodzinnych, pokazanie różnych możliwości spędzania czasu wolnego, pomocy w wypełnianiu ról rodzicielskich i wspieraniu w sytuacjach kryzysowych w ramach Klubu Rodziny m.in. spotkania w ramach grupy samopomocowej „Kawiarenka wsparcia”, poradnictwo psychologiczne, pomoc prawna, warsztaty rodzinne, zajęcia socjoterapeutyczne dla dzieci, warsztaty szkoleniowe dla rodziców, spotkania „Czas z rodziną”.

2. Wspieranie rodzin zagrożonych patologią, rodzin dysfunkcyjnych w prawidłowym funkcjonowaniu poprzez:

- Rozpowszechnianie oraz podejmowanie inicjatyw w celu wsparcia rodziny w wychowaniu dziecka (działania realizowane przy wsparciu: szkoły, placówek wsparcia dziennego, świetlic, bibliotek, kół zainteresowań oraz instytucji kościelnych).
- Wzmocnienie funkcji opiekuńczej rodziny poprzez rozwój placówek wsparcia dziennego.
- Proponowanie różnych form spędzania czasu wolnego przez dzieci i młodzież w tym organizowanie wypoczynku letniego i zimowego, propagowania działalności klubowej oraz poprzez sport, rekreację i kulturę.
- Zwiększenie aktywności własnej w zakresie poprawy trudnej sytuacji.
- Informowanie o instytucjach oraz działaniach podejmowanych celem wspierania rodziny (uprawnienia oraz proponowana pomoc).
- Zapewnienie bezpieczeństwa dzieciom poprzez prowadzone telefoniczne pogotowie pomocy dzieciom doświadczającym pomocy,

- Powołanie grupy samopomocowej dla osób doświadczających przemocy w rodzinie.
- Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, przestępczości i uzależnieniom wśród mieszkańców.
- Wspieranie działań podejmowanych przez klub abstynencki „Pomocna Dłoń” dla osób uzależnionych i ich rodzin, prowadzenie grup wsparcia, zajęć profilaktycznych.
- Wspieranie rodzin we wzmacnianiu i odzyskaniu zdolności do prawidłowego funkcjonowania poprzez: pracę socjalną, poradnictwo rodzinne, prawne oraz propagowanie wiedzy o specyfice negatywnych zachowań dzieci i młodzieży oraz o zagrożeniach z nimi związanych, pobudzenie społecznej aktywności i inspirowanie do działań samopomocowych.
- Promowanie wśród rodzin zagrożonych utratą bezpieczeństwa socjalnego aktywnych postaw oraz samopomocy, np. pomocy sąsiedzkiej.
- Wspieranie rodziny dziecka niepełnosprawnego.

3. Zapobieganie kryzysowi w rodzinie oraz wsparcie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych poprzez:

- Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych poprzez przywrócenie rodzinie zdolności do wypełnienia tych funkcji.
- Zapewnienie dostępu do wsparcia specjalistycznego (bezpłatne wsparcie psychologiczne oraz poradnictwo rodzinne prowadzone przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kaliszu oraz poradnictwo prawne, prowadzone przez Urząd Gminy w Żelazkowie.
- Wsparcie finansowe dla rodziny (zasiłki, świadczenia rodzinne, świadczenie wychowawcze, pomoc osobom uprawnionym do alimentów, świadczenie Dobry Start dodatki mieszkaniowe, stypendia).
- Udzielanie pomocy rzeczowej w formie produktów żywnościowych.
- Pomoc w formie dożywiania dla dzieci i młodzieży na terenie szkoły.
- Praca socjalna z rodziną przeżywającą trudności opiekuńczo - wychowawcze prowadzona przez pracownika socjalnego.
- Kontynuowanie zatrudnienia asystenta rodziny, który niezależnie od pracowników socjalnych zajmuje się wyłącznie pracą z rodziną.
- Wspieranie rodziny z dziećmi w trudnym czasie epidemii choroby COVID - 19.
- Prowadzenie działań edukacyjnych związanych z zachowaniem zasad higieny wskazanych przez Głównego Inspektora Sanitarnego.

- Monitorowanie sytuacji rodzin będących pod opieką Ośrodka czy są zdrowe, czy nie powinny skorzystać z konsultacji lekarskiej i czy nie są poddane kwarantannie.
- Ustanawianie w razie potrzeby, rodzin wspierających dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych oraz organizowanie dla nich szkoleń.
- Prowadzenie monitoringu dziecka w rodzinie dotkniętej sytuacją kryzysową.
- Opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym przy pomocy asystenta rodziny poprzez konsultacje i poradnictwo specjalistyczne, terapię, mediacje i pomoc prawną.
- Tworzenie grup wsparcia dla rodzin niewydolnych wychowawczo lub będących w sytuacji kryzysowej.
- Zmianę postaw i zachowań w rodzinach zagrożonych negatywnymi zachowaniami społecznymi.

4. Wspieranie dzieci i młodzieży w kształceniu i wszechstronnym rozwoju poprzez:

- Podnoszenie jakości kształcenia w placówkach oświatowych, m.in. poprzez doskonalenie kadr nauczycielskich oraz doposażenie szkół w niezbędny sprzęt.
- Organizowanie zajęć pozaszkolnych i pozalekcyjnych (szkoła, świetlice, biblioteka, kawiarenki internetowe, kluby sportowe, boisko „ORLIK”).
- Uświadomienie rodzicom i opiekunom potrzeb edukacyjnych dzieci i młodzieży (spotkania w szkołach z rodzicami, wywiadówki, rozmowy indywidualne), na których ustala się zasady współpracy, podnosi świadomość edukacyjną rodziców, przekazuje wiedzę na temat funkcjonowania dziecka, tworzy partnerskie relacje między rodzicami i środowiskiem szkolnym.
- Wspieranie dzieci z rodzin ubogich i dysfunkcyjnych w rozwijaniu uzdolnień poprzez organizację kół zainteresowań i dodatkowych zajęć rozwijających uzdolnienia.
- Wspieranie potrzeb edukacyjnych dzieci niepełnosprawnych poprzez budowanie dobrych relacji, określanie specjalnych potrzeb dziecka, zaplanowanie działań wspierających, zajęć rewalidacyjnych i innych specjalistycznych w celu wspomaganie rozwoju dzieci.
- Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży, m.in. poprzez przyznawanie pomocy materialnej o charakterze socjalnym (stypendia szkolne skierowane do uczniów zamieszkałych na terenie gminy, przyznawane w formie pokrycia poniesionych kosztów na cele edukacyjne, program „Darmowy podręcznik” itp.).

- Organizowanie oferty edukacyjnej dla uczniów uzdolnionych oraz kontynuowanie przyznawania im stypendiów za wyniki w nauce i osiągnięcia sportowe.
- Prowadzenie świetlic szkolnych oraz organizowanie tam zajęć i pomocy dla uczniów.
- Wzbogacanie oferty edukacyjnej poprzez organizowanie dodatkowych zajęć pozalekcyjnych, oferty kulturalnej, rozrywkowej oraz sportowej.
- Realizowanie przez szkołę programów profilaktycznych wspierających wychowanie dzieci i młodzieży oraz programów edukacyjno – wychowawczych przeciwdziałających patologiom społecznym.
- Podejmowanie przez szkołę działań mających na celu kształtowanie właściwego zachowania, nawyków i postaw życiowych.
- Realizowanie programów prozdrowotnych i edukacja antyśmogowa.
- Inicjowanie i prowadzenie działań mediacyjnych i interwencyjnych w sytuacjach kryzysowych.
- Podejmowanie działań mających na celu integrację dzieci i młodzieży niepełnosprawnej, inicjowanie pomocy koleżeńskiej.
- Propagowanie wśród dzieci i młodzieży idei wolontariatu, szerzenie wśród nich postaw filantropijnych, m.in. w stosunku do osób starszych i pokrzywdzonych przez los.

5. Wspieranie rozwoju systemu rodzinnej opieki zastępczej dla dzieci i młodzieży pozbawionych opieki ze strony rodziny biologicznej poprzez:

- Diagnozowanie oraz monitorowanie zaspokojenia potrzeb w zakresie zapewnienia dzieciom pozbawionych opieki rodziców rodzinnej opieki zastępczej.

Kierunki działań do celu operacyjnego 2:

1. Podnoszenie poziomu wiedzy społeczeństwa na temat problemów związanych z nadużywaniem substancji psychoaktywnych.
2. Zapewnienie rodzinom dotkniętym problemami alkoholowymi, narkomanii i przemocy dostępu do specjalistycznego wsparcia.
3. Wzmacnianie współpracy interdyscyplinarnej w zakresie udzielania profesjonalnego wsparcia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie w ramach realizacji Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie.
4. Promocja i realizacja programów profilaktycznych, terapeutycznych, psychoedukacyjnych, skierowanych do rodziców i dzieci (dotyczących profilaktyki uzależnień, przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, edukacji w zakresie spędzania wolnego czasu oraz w zakresie doboru właściwych metod wychowania, edukacji dotyczącej radzenia sobie w kryzysie).
5. Kompleksowe zajmowanie się rodzinami, w których dochodzi do przemocy w rodzinie.

6. Mobilizowanie rodziców do korzystania z programów korekcyjno - edukacyjno - terapeutycznych oraz specjalistycznych konsultacji.
7. Wspieranie działalności istniejącej grupy wsparcia dla osób uzależnionych od alkoholu oraz tworzenie nowych.
8. Podnoszenie kwalifikacji specjalistów zajmujących się udzielaniem wsparcia osobom doznającym przemocy i pracującym ze sprawcami przemocy.
9. Utworzenie grupy wsparcia dla kobiet doświadczających przemocy w rodzinie.

Kierunki działań do celu operacyjnego 3:

1. Promowanie zdrowia i prowadzenie profilaktyki zdrowotnej.
2. Wspieranie inicjatyw w zakresie dostępu do świadczeń zdrowotnych.
3. Wspieranie i organizowanie akcji promujących profilaktykę i promocję zdrowia (w tym bezpłatne badania i akcje informacyjne).

Czas realizacji działań:

Działania ciągłe w latach: 2021 -2030

Podmioty odpowiedzialne za realizację działań:

1. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Żelazkowie, Urząd Gminy w Żelazkowie, Dzienny Dom Senior+ w Żelazkowie, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny, placówki oświatowe, placówki kultury, biblioteka, świetlice środowiskowe, jednostki sportowo - rekreacyjne

Partnerzy w realizacji działań:

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Poradnia psychologiczno - pedagogiczna, Policja, prokuratura, specjaliści, placówki służby zdrowia, Sąd Rejonowy, kuratorzy sądowi, organizacje pozarządowe, Kościoły, społeczność lokalna.

Źródła finansowania działań:

Budżet samorządowy i centralny, inne programy, środki unijne, fundusze organizacji pozarządowych, oświaty, służby zdrowia, sponsorzy indywidualni i pozostali partnerzy odpowiedzialni za realizację zadań.

Wskaźniki monitoringowe:

- liczba rodzin objętych pracą socjalną,
- liczba osób i rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny,
- rodziny, które zakończyły współpracę z asystentem rodziny,
- liczba rodzin zastępczych i przebywających w nich dzieci,
- rodziny, które trafiły do GOPS ze względu na uruchomioną procedurę Niebieskie Karty,
- realizacja procedury Niebieskie Karty,

- działalność GKRPA oraz lokalny rynek napojów alkoholowych,
- środki finansowe przeznaczone na profilaktykę i rozwiązywanie problemu uzależnienia,
- wypłacane dla rodzin świadczenia rodzinne, alimentacyjne, wychowawcze, Dobry start.

Prognoza zmian:

1. Spadek liczby rodzin zmagających się z problemami opiekuńczo - wychowawczymi.
2. Zapewnienie interdyscyplinarnej pomocy dla rodzin.
3. Zróżnicowanie form spędzania czasu wolnego a przez to wzrost dzieci, młodzieży, rodzin w nich uczestniczących.
3. Poszerzenie wiedzy w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich
4. Zwiększenie szans edukacyjnych dla dzieci mających trudności w nauce.
5. Poprawa funkcjonowania osób uzależnionych dzięki przywracaniu im zdolności do pełnienia ról społecznych.
6. Zmniejszenie skali przemocy w rodzinie.
7. Poszerzenie wiedzy mieszkańców w zakresie profilaktyki zdrowotnej oraz zdrowego trybu życia.

Cel strategiczny 3.:

Działania na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych oraz zapewnienie im udziału w życiu społecznym

Cele operacyjne:

1. Podniesienie jakości życia osób starszych oraz zapewnienie im aktywnego udziału w życiu społecznym.
2. Ograniczenie skutków niepełnosprawności oraz aktywizacja społeczna i zawodowa osób niepełnosprawnych.

Kierunki działań do celu operacyjnego 1:

1. Zaspokajanie potrzeb socjalnych osób starszych.
2. Zapewnienie osobom starszym wsparcia i pomocy adekwatnej do potrzeb i możliwości wynikających z wieku i stanu zdrowia, w ramach usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania oraz podnoszenie ich jakości.
3. Wspieranie Dziennego Domu Senior + w Żelazkowie.
4. Prowadzenie wypożyczalni sprzętu rehabilitacyjno - ortopedycznego.
5. Kształtowanie pozytywnych postaw społecznych wobec osób starszych.
6. Rozwijanie aktywnych form spędzania czasu wolnego przez osoby starsze poprzez organizowanie imprez kulturalnych, zajęć, wycieczek, spotkań integracyjnych itp.

7. Upowszechnianie informacji o prawach i uprawnieniach osób starszych, dostępnych formach pomocy oraz edukacja społeczna osób starszych.
8. Organizowanie uroczystości jubileuszowych za długoletnie pożycie małżeńskie.
9. Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu osób starszych poprzez podnoszenie świadomości osób starszych dotyczących wprowadzenia nowoczesnych technologii oraz wynikających z tego zagrożeń i udogodnień.
10. Rozwój wolontariatu działającego na rzecz osób starszych.
11. Współpraca i wsparcie organizacji i stowarzyszeń seniorów w tym organizacji emerytów, rencistów i inwalidów.
12. Realizacja programów polityki zdrowotnej.

Kierunki działań do celu operacyjnego 2:

1. Zapobieganie izolacji i społecznemu wykluczeniu osób niepełnosprawnych.
2. Aktywizowanie osób niepełnosprawnych do czynnego uczestnictwa w życiu lokalnej społeczności.
3. Udzielanie porad i pomocy dotyczącej korzystania z pomocy w ramach Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.
4. Motywowanie osób niepełnosprawnych do aktywizacji zawodowej i informowanie o możliwościach podejmowania pracy na stanowiskach pracy chronionej.
5. Umożliwienie specjalistycznej pomocy np. poprzez uczestnictwo w Środowiskowym Domu Samopomocy w Liskowie lub warsztatach terapii zajęciowej.
6. Zwiększenie dostępu dzieci niepełnosprawnych do placówek oświatowych.
7. Wsparcie psychologiczno – terapeutyczne rodzin z dziećmi niepełnosprawnymi
6. Likwidacja barier architektonicznych.

Czas realizacji działań:

Działania ciągłe w latach: 2021 - 2030

Podmioty odpowiedzialne za realizację działań:

1. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Żelazkowie, Urząd Gminy w Żelazkowie, Dzienny Dom Senior+ w Żelazkowie, placówki kultury, biblioteka.

Partnerzy w realizacji działań:

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, ŚDS w Liskowie, warsztaty terapii zajęciowej, placówki służby zdrowia, domy pomocy społecznej, szkoły, poradnia psychologiczno-pedagogiczna, organizacje pozarządowe, Kościoły, związki wyznaniowe.

Źródła finansowania działań:

Budżet samorządowy i centralny, inne programy, fundusze unijne, fundusze organizacji pozarządowych i pozostałych partnerów odpowiedzialnych za realizację zadań.

Wskaźniki monitoringowe:

- udział osób starszych w strukturze demograficznej gminy,
- liczba osób korzystających z usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania,
- liczba osób przebywających w dps,
- orzeczenia o niepełnosprawności wydane przez PZON w Kaliszu,
- orzeczenia o niepełnosprawności wydane przez PZON w Kaliszu z uwzględnieniem przyczyny niepełnosprawności.

Prognoza zmian:

1. Zwiększenie aktywności życiowej osób starszych i niepełnosprawnych poprzez pomoc w łagodzeniu trudności wynikających z wieku i niepełnosprawności oraz stworzenie możliwości uczestnictwa w życiu społecznym.
2. Poprawa oferty świadczonych usług, zwiększenie form pomocy i podniesienie poziomu usług.
3. Wspieranie polityki społecznej w rozwiązywaniu problemów ludzi starszych i niepełnosprawnych oraz przygotowywanie społeczeństwa do odpowiedniego traktowania tych osób.
4. Poprawa funkcjonowania osób starszych i niepełnosprawnych w miejscu zamieszkania.

IV. MONITORING STRATEGII

Strategia rozwiązywania problemów społecznych to dokument programowy przedstawiający cele i działania w zakresie rozwiązywania problemów społecznych. Strategia wyznacza kierunki i ramy planowanych zmian w gminie Żelazków w latach 2021 - 2030. Długofalowy charakter planowania strategicznego w zakresie problemów społecznych wymaga także stałego kontrolowania zachodzących zmian społecznych, gospodarczych, prawnych i uwzględnienia ich w strategii.

Strategia jest programem elastycznym, otwartym i dynamicznym wobec przyszłości, który w miarę zmieniającej się sytuacji społecznej może być uzupełniany o nowe pojawiające się cele i działania. Ten ciągły proces zmian jest pożądany, ponieważ będzie miernikiem działań i dążeń społeczności lokalnej.

V. UWAGI KOŃCOWE

Zapisy zawarte w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Żelazków na lata 2021 - 2030 będą realizowane w ramach przyjętych działań w zależności od posiadanych przez samorząd gminy i pozyskanych z zewnątrz środków finansowych. Dla osiągnięcia wyznaczonych w dokumencie celów konieczne będzie współdziałanie różnych podmiotów funkcjonujących w obszarze polityki społecznej.

Spokojnie
Kierownik
Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
mgr Anna Maciak

UZASADNIENIE
do Uchwały Nr XXV/193/2020
Rady Gminy Żelazków
z dnia 16 grudnia 2020 r.

Zgodnie z art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka. Strategia zawiera w szczególności: diagnozę sytuacji społecznej, prognozę zmian w zakresie objętym strategią, określenie: celów strategicznych projektowanych zmian, kierunków niezbędnych działań, sposobu realizacji strategii oraz jej ram finansowych, wskaźników realizacji działań.

Dotychczas obowiązująca Strategia przyjęta była na lata 2014 - 2020.

Mając na uwadze powyższe - podjęcie niniejszej uchwały jest konieczne i uzasadnione.